

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет (інститут) географічний

Кафедра економічної та соціальної географії

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ГЕОГРАФІЧНІЙ ОСВІТІ

(назва освітнього компонента)

підготовки _____ **другого (магістерського) рівня вищої освіти** _____
(назва освітнього рівня)

Луцьк – 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента «Інтерактивні технології в географічній освіті» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Розробник: Новосад О. В., доц. кафедри економічної та соціальної географії, кандидат економічних наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:



Алла ПОТАПОВА

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії

протокол № 1 від 27 серпня 2025р.

Завідувач кафедри:



Тарас ПОГРЕБСЬКИЙ

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	А Освіта	Вибірковий
		Рік навчання – 1
	А 4 Середня освіта	Семестр – 2
	Середня освіта (Географія)	Лекції – 10 год.
	Другий (магістерський) рівень вищої освіти	Практичні (семінарські) – 14 год.
		Самостійна робота – 88 год.
		Консультації – 8 год.
		Форма контролю: залік - 2 семестр
Кількість годин/кредитів 120 год./ 4 кредити		
Мова навчання		Українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Новосад Оксана Володимирівна

Науковий ступінь - кандидат економічних наук

Посада – доцент кафедри економічної та соціальної географії

Контактна інформація викладача: (м. т. 0960573765, Novosad.Oksana@vnu.edu.ua)

Адреса викладання курсу: вул. Банкова, 9, корпус С ВНУ імені Лесі Українки

Дні занять (<http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>)

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація

Силабус вибіркового освітнього компонента «Інтерактивні технології в географічній освіті» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти другого (магістерського) рівня.

Цей освітній компонент спрямований на формування у здобувачів освіти сучасних методичних підходів до викладання географії через інтерактивні технології. ОК забезпечує оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками впровадження інноваційних методів навчання, що сприяють підвищенню пізнавальної активності учнів, розвитку критичного мислення та формуванню ключових компетентностей.

У рамках ОК розглядаються різні форми інтерактивного навчання, зокрема методи проблемного та кооперативного навчання, технології змішаного навчання, використання цифрових інструментів, ігрових методик і кейс-стаді. Особливу увагу приділено розробці інтерактивних уроків, застосуванню геоінформаційних систем (ГІС), картографічних сервісів, а також використанню технологій віртуальної та доповненої реальності в освітньому процесі.

Практична частина ОК включає самостійну та командну роботу над створенням і тестуванням інтерактивних навчальних матеріалів, що сприятиме підвищенню ефективності викладання географії та підготовці педагогів до роботи в умовах цифрового освітнього середовища.

2. Мета та завдання освітнього компонента

Метою вивчення освітнього компонента є – ознайомити здобувачів освіти із теоретичними та практичними засадами сучасної методики викладання географії; сформувати професійні компетентності вчителя географії відповідно до вимог Нової української школи (НУШ); сприяти творчому підходу до виконання професійних обов'язків; розвивати методичне мислення, здатність до ефективної організації власної педагогічної діяльності.

Основними завданнями освітнього компонента є:

1) забезпечити опанування здобувачами освіти теоретичних і практичних основ сучасної методики викладання географії, ознайомлення з концепцією Нової української школи (НУШ),

2) освоїти принципи, методи, засоби та форми організації навчального процесу, особливості використання освітніх технологій на уроках, а також специфіку викладання різних шкільних курсів географії.

3) розвинути навички організації навчального процесу, використовуючи традиційні та сучасні технології навчання;

4) розвинути вміння працювати з науково-методичною літературою, самостійно проводити дослідження в галузі методики викладання географії, оцінювати ефективність навчального процесу за допомогою інтерактивних технологій.

5) сформувати навички планування та проєктування навчального процесу з географії;

6) забезпечити оволодіння методами організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроці та вміння оперативно коригувати освітній процес у ході проведення занять.

7) сформувати здатність використовувати методичний апарат навчання географії, підготувати студентів до виконання професійних обов'язків учителя географії.

3. Soft skills.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра, вивчення освітнього компонента «Інтерактивні технології в географічній освіті» у здобувачів магістерського рівня сприяє формуванню ряду Soft skills (м'яких навичок):

- **Комунікативна компетентність** – уміння ефективно взаємодіяти в команді, вести дискусію, презентувати результати діяльності.

- **Критичне та креативне мислення** – здатність аналізувати навчальні ситуації, застосовувати інтерактивні методи для розвитку пізнавальної активності учнів, генерувати оригінальні педагогічні ідеї.

- **Цифрова та медіаграмотність** – уміння використовувати сучасні цифрові платформи, інтерактивні карти, онлайн-сервіси, візуалізаційні та комунікаційні інструменти, добирати якісний контент для географічної освіти, інтегрувати медіа у навчальний процес.

- **Командна робота та лідерські якості** – здатність організовувати спільну роботу, розподіл ролей у груповій діяльності, мотивувати учнів до пізнавальної діяльності, координувати освітні проєкти.

- **Емоційний інтелект** – здатність розуміти емоційний стан учнів, створювати позитивну атмосферу в навчальному середовищі, ефективно реагувати на конфліктні ситуації.

- **Самоорганізація та тайм-менеджмент** – уміння планувати власну діяльність, визначати пріоритети, ефективно використовувати час при підготовці інтерактивних уроків.

- **Педагогічна рефлексія** – здатність оцінювати власну професійну діяльність, аналізувати результати інтерактивних методів навчання, удосконалювати освітню практику.

- **Адаптивність і гнучкість** – готовність до змін, швидкого освоєння нових технологій, адаптація до сучасних вимог цифрової освіти.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю* / Бали
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ.	Конс.	Сам. роб.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1.						
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ						
Тема 1. Сутність інтерактивного навчання та особливості його впровадження в освітній процес	13	1	1	1	10	ДС, РМГ/6
Тема 2. Мета, завдання, принципи інтерактивного навчання. Класифікації інтерактивних технологій.	16	1	2	1	12	ДС, РМГ/8
Тема 3. Інтерактивна модель навчання : сильні та слабкі сторони. Педагогічні умови реалізації інтерактивного навчання	16	1	2	1	12	ДС, РМГ/8
Тема 4. Оцінювання діяльності учнів на інтерактивному уроці.	13	1	1	1	10	ДС, РМГ/8
Контрольна робота 1 (ЗМ 1)						20
Разом за змістовим модулем 1	58	4	6	4	44	30
Змістовий модуль 2.						
ХАРАКТЕРИСТИКА ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ						
Тема 5. Технології кооперативного навчання	14	1	2	1	10	ДС, РМГ/8
Тема 6. Технології колективно-групового навчання.	17	2	2	1	12	ДС, РМГ/8
Тема 7 Технології ситуативного моделювання.	17	2	2	1	12	ДС, РМГ/8
Тема 8. Технології опрацювання дискусійних питань.	14	1	2	1	10	ДС, РМГ/6
Контрольна робота 2 (ЗМ 2)						20
Разом за змістовим модулем 2	62	6	8	4	44	30
Усього годин	120	10	14	8	88	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувачів освіти включає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, вивчення окремих тем, питань, підготовку до практичних (семінарських) занять, яка передбачає, зокрема, підготовку доповідей, рефератів, презентацій, тощо.

Загалом, основне коло самостійної роботи здобувачів освіти буде стосуватись наступних питань:

1. Поняття «інтерактив», «інтерактивне навчання». Суть інтерактивного навчання.
2. Мета і завдання інтерактивного навчання. Відмінності інтерактивного навчання від традиційної системи навчання.
3. Організація інтерактивного навчання. Переваги інтерактивного навчання. Складнощі в організації інтерактивного навчання.
4. Класифікація інтерактивних технологій за метою уроку та формою організації навчальної діяльності учнів.

5. Технології кооперативного навчання на уроках географії. Суть технологій кооперативного навчання.

6. Робота в парах: особливості організації, завдання. Методи роботи в парах. («Один з одним», «Один – вдвох – всі разом»). Ротаційні (змінювані) трійки. Метод «Два-чотири-всі разом». Метод «Карусель»: організація роботи, варіанти («Дві точки зору», «Збирання інформації», «Перевірка знань»). Метод «Акваріум». Робота в малих групах. Методи роботи в малих групах: «Діалог», «Синтез думок», «Коло ідей».

7. Технології колективно-групового навчання. Суть колективно-групового навчання. Обговорення проблеми в загальному колі.

8. Метод «Мікрофон». Метод «Незакінчене речення». Метод «Мозковий штурм». Основні правила «мозкового штурму». Метод «Броунівський рух» («Навчаючи – учусь»). Кейс-технології (case study). «Аналіз ситуації» («Case метод»).

9. Технології ситуативного моделювання. Суть технологій ситуативного моделювання як моделі навчання у грі. Мета технологій ситуативного моделювання.

10. Етапи ігрової діяльності. Інструктивні поради для учнів при застосуванні технологій ситуативного моделювання.

11. Симуляція або імітаційні гри: суть, організація роботи.

12. Рольова гра: мета, організація роботи. Етапи рольової гри. Вимоги до організації і проведення рольової гри. Різновиди рольових ігор на уроках географії.

13. Технології опрацювання дискусійних питань. Суть, мета і завдання технологій опрацювання дискусійних питань.

14. Дискусія як метод інтерактивного навчання. Дидактичні можливості дискусій.

15. Метод «За-проти». Метод «Обери позицію». Метод «Зміни позицію». Метод «Прес». Алгоритм діяльності при застосування методу «Прес».

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів освіти відбувається відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки (<https://is.gd/SQeU10>).

Оцінювання знань з освітнього компонента «Інтерактивні технології в географічній освіті» здійснюється на основі результатів поточного контролю та результатів контрольних робіт здобувачів вищої освіти. Об'єктом оцінювання є програмний матеріал освітнього компонента, засвоєння якого відповідно перевіряється під час поточного контролю, контрольних робіт, а також заліку.

Форма контролю – залік. Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу з освітнього компонента – 100 балів. За поточну успішність здобувач освіти може отримати – 60 балів, за виконання контрольних робіт – 40 балів.

Теми практичних (семінарських) занять сформовані із поєднання усних запитань для обговорення та практичних завдань і оцінюються у 6/8 балів.

Контрольні роботи. Під час виконання контрольних робіт оцінюванню підлягають теоретичні знання та практичні навички, які здобувач освіти набув після опанування тем змістових модулів. Контрольні роботи проводиться після опрацювання тем змістовних модулів 1 та 2 і оцінюються у 20 балів кожна.

Політика щодо академічної доброчесності

Вивчаючи цей освітній компонент, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- виконувати всі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- списування під час контрольних заходів (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонено;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;

- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших здобувачів освіти;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках ОК для оцінювання знань студентів.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регламентовані наступними документами: Кодекс академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки, Положення про комітет з етики наукових досліджень ВНУ ім. Лесі Українки, Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки (https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/normatyvno-pravova-baza/)

Політика щодо дедлайнів та перескладання

У разі відсутності здобувача освіти на практичних (семінарських) заняттях з об'єктивних причин, він має право виконати завдання, передбачені планом занять та відпрацювати їх.

Відпрацювання пропущених занять має відбутися до дати проведення останнього практичного (семінарського) заняття відповідно до розкладу, у час передбачений графіком індивідуально-консультативної роботи викладача.

Неформальна освіта при викладанні освітнього компонента

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (<https://is.gd/nXHAf0>)

Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, курсах тощо) на тематику, яка відповідає темам курсу, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

Основні платформи для комунікації викладача зі здобувачами освіти:

- Moodle (новинний форум, система приватних повідомлень, коментарі до завдань).
- Індивідуальна консультація може бути надана здобувачу освіти в аудиторії (згідно розкладу консультацій), в телефонному режимі, у формі відповіді на письмовий запит, надісланий на електронну пошту викладача.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Оцінювання здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://is.gd/SQeU10>)

Поточне оцінювання здійснюється за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені си́лабусом освітнього компонента (під час аудиторного заняття та на платформі електронного курсу Moodle).

Підсумковий контроль: здійснюється за результатами *поточного контролю* (усного опитування здобувача на практичних заняттях / семінарах, розв'язування типових задач, завдань, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач) – 60б., результатів *контрольних робіт* – 40 б.

Якщо у підсумку виконання всіх видів освітньої діяльності з даного освітнього компонента здобувач освіти отримує не менше 60 балів, тобто отримує бали в діапазоні від 60 до 100 балів, то цей бал може бути зарахований, як підсумкова оцінка з освітнього компонента, за умови, що форма контролю - *залік*. У протилежному випадку, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає залік, але вже під час ліквідації академічної заборгованості, при цьому бали, набрані за результатами підсумкового контролю протягом семестру, анулюються. Оцінка за залік визначається в балах (від 0 до 100) за результатами виконання

завдань під час заліку. Оцінка за залік визначається за результатами усних відповідей на запитання з переліку питань до заліку та виконання практичних завдань, в балах (від 0 до 100 балів) за національною шкалою та за шкалою ECTS.

Запитання для контролю (до заліку)

1. Суть інтерактивного навчання та його особливості.
2. Мета, завдання, принципи інтерактивного навчання.
3. Класифікації інтерактивних технологій.
4. Інтерактивна модель навчання : сильні та слабкі сторони.
5. Відмінності інтерактивного навчання від традиційної системи навчання.
6. Педагогічні умови реалізації інтерактивного навчання
7. Оцінювання діяльності учнів на інтерактивному уроці.
8. Технології кооперативного навчання
9. Робота в парах: особливості організації, завдання.
10. Технології колективно-групового навчання.
11. Технології ситуативного моделювання.
12. Метод “Карусель”: організація роботи, варіанти. (“Дві точки зору”, “Збирання інформації”, “Перевірка знань”).
13. Робота в малих групах. Методи роботи в малих групах: “Діалог”, “Синтез думок”, “Коло ідей”.
14. Метод “Мікрофон”. Метод “Незакінчене речення”. Метод “Мозковий штурм”. Основні правила “мозкового штурму”.
15. Метод “Броунівський рух” (“Навчаючи – учусь”).
16. Кейс-технології (case study). “Аналіз ситуації” (“Case метод”).
17. Симуляція або імітаційні гри: суть, організація роботи.
18. Рольова гра: мета, організація роботи. Етапи рольової гри. Вимоги до організації і проведення рольової гри. Різновиди рольових ігор на уроках географії.
19. Технології опрацювання дискусійних питань. Суть, мета і завдання технологій опрацювання дискусійних питань. Дидактичні можливості дискусій.
20. Метод “За-проти”. Метод “Обери позицію”. Метод “Зміни позицію”. Метод “Прес”. Алгоритм діяльності при застосування методу “Прес”.

Оцінка за освоєння освітнього компонента виставляється згідно шкали оцінювання.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Переведення оцінок, виражених у балах за 100-бальною шкалою, в лінгвістичну шкалу та шкалу ECTS здійснюється наступним чином:

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна література:

1. Баханов, К. О. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід : навч.-метод. посіб. Київ : Генеза, 2020. 224 с.

2. Бойко, В. М. Педагогічні технології в сучасній освіті : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2020. 232 с.
3. Савченко, О. Я. Дидактика сучасної школи : підручник. Київ : Педагогічна думка, 2021. 360 с.
4. Семенов, О. М. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 280 с.
5. Школа, О. М. Інноваційні технології у викладанні географії : навч.-метод. посіб. Харків : Основа, 2021. 208 с.

Допоміжна література:

1. Дичківська, І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2021. 368 с.
2. Касьянова, О. М. Дидактичні умови використання ІКТ у навчанні географії : монографія. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2022. 212 с.
3. Коваленко, І. Г. Освітні технології : навч. посіб. Харків : Видавництво НТУ «ХПІ», 2021. 318 с.
4. Новосад О., Комбарова І. Гейміфікація як метод вивчення географії у закладах загальної середньої освіти. *Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів* : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конференції / заред. Ю. М. Барського, м. Луцьк, 11–12 лист. 2022 р. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2022. С. 127-129.
5. Пометун, О. І. Інтерактивне навчання: сучасні педагогічні підходи та технології. Київ : Либідь, 2020. 240 с.